

Forn d'obra del Gabi

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Camí del Gabi – Bosc de Can Garrigosa
Emplaçament
Alçada: Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac
636

Coordenades:

Latitud: 41.63539
Longitud: 1.9971
UTM Est (X): 416469
UTM Nord (Y): 4609781

Classificació

Número de fitxa 08120 - 200
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Ha perdut la graella i part de l'accés a la fogaina. En un dels costats hi està creixent una alzina.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08119A001000350000YL
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 17/02/2021 - 11:39

Descripció

Forn d'obra situat per sota del marge, a mà dreta del camí, en l'últim revolt abans d'arribar al Gabi. És de planta quadrangular, de 3'20 metres de costat per 3'50 metres d'alçada. No conserva la solera amb la graella, però sí una part del passadís d'accés a la fogaina que mesura 1'30 m de llargada, per 1 metre d'amplada. En els murs, sobretot en els situats a tramuntana i el de llevant, s'hi poden observar nombroses marques realitzades amb l'escoda o la piqueta. Els dos murs laterals presenten una lleugera inclinació cap a la façana. Al davant, encara es localitzen restes de cuites de rebuig i trossos de teula i maó.

Història

La majoria de cases grans de pagès acostumaven a tenir el seu propi forn per a la construcció. La seva ubicació no es feia en qualsevol lloc, sinó que depenia de tres factors: de la disponibilitat de terres per a l'obtenció del fang; d'una font d'aigua, i del material combustible, la llenya o branquillons. A més necessitava d'altres elements constructius: l'era per batre i garbellar la terra; basses de decantació per l'aigua o si més no un indret on emmagatzemar-la, un cobert per guardar els feixos, la plaça de maniobra (més o menys gran) i un espai cobert però amb ventilació per assecar la producció amb una taula que facilitava la realització de teules i de preparació dels motllos, que eren de fusta.

El procés de producció començava amb l'extracció de l'argila d'una terrera. Depenent de la seva ubicació, es podria transportar en carro o amb una mula o burro carregada amb un parell de sàrries d'espart. De retorn, aquesta terra calia batre-la amb un rodet i un cop finalitzat el procés es garbellava per passar finalment a les basses de decantació. Un cop la terra havia absorbit l'aigua es convertia en fang que era pastat pels obradors fins a obtenir una pasta homogènia. Aquest tipus de bassa no acostumaven a ser massa grans, normalment feien uns 3 metres de llarg, per 1'50 metres d'ample i uns 0'80 metres de fondària.

Paral·lelament, en el cas de maons o cairons, els motllos s'espolsaven amb les cendres per evitar que s'hi enganxés el fang. Es deixava assecar en un lloc cobert i ben ventilat fins a que el terrissaire disposés de la quantitat necessària per a omplir el forn.

Un cop omplert el forn s'encenia amb els feixos de llenya i es vetllava perquè no s'apagués durant un o dos dies. Després d'aquest temps, es tapava la fogaina o cambra de cocció durant set o vuit dies més fins per permetre refredar la producció.

Bibliografia

BALLBÉ i BOADA, Miquel (1988). Matadepera. Pagesos i Menestrals. Ronda Vallesana, 9. Terrassa. Editorial Ègara.

BOSCH, Laura (2016). El forn ceràmic de Can Maimó, Vilanova del Vallès; dins XXXII Sessió d'Estudis Mataronins, del 29 de novembre de 2015. Museu Arxiu de Santa Maria. Mataró.

FÀBREGA ENFEDAQUE, Albert (2009). Fornes antics de ceràmica a la Catalunya Central. Dins Dovella, núm. 101; pàgs. 4 a 10.

FERRER ALÒS, Llorenç (2015). Eines i feines dels oficis. Edicions Brau. Barcelona.

